

D ů v o d y:

Zpráva policejního ředitelství, o kterou rekursní soud své rozhodnutí opřel, je zprávou úřední, o jejíž pravdivosti nelze pochybovati. Obsah její odůvodňuje úplně napadené rozhodnutí. Soud rekursní neosvojil si jím práv administrativních úřadů, vykonávati dozor nad správným vedením živnosti, nýbrž použil jen svého práva zkoumati, zda je v intencích zákonodárce, poskytovat ochranu vlád. nař. ze dne 25. června 1920, čís. 409 sb. z. a n. místnostem, v nichž se provozuje živnost toho druhu, jako je živnost strany povinné, když je zjištěno, že záleží z noční kavárny a vinárny se ženskou obsluhou a že požívá špatné pověsti. Sluší přisvědčiti rekursnímu soudu, že to v intencích tohoto nařízení není, naopak bylo by to přímo jeho zneužíváním, a přičilo by se dobrým mravům, kdyby byla soudem ochrana takovýchto místnostem propůjčována.

Čís. 2426.

Jest vyšší mocí (§ 84 žel. dopr. ř.), bylo-li zabaveno zboží z rozkazu místní hospodářské rady Národního výboru v době převratové.

(Rozh. ze dne 27. března 1923, Rv I 917/22.)

Dne 29. října 1918 došel do stanice V. v Čechách vagon sýra, byl z rozkazu místní hospodářské rady zabaven a z nařízení Národního výboru prodán místnímu železničnímu konsumu. Žaloba odesílatele proti dráze o náhradu rozdílu mezi skutečnou cenou sýra a cenou nuceným prodejem strženou byla o b ě m a n i ž š í m i s o u d y zamítnuta, o d - v o l a c í m s o u d e m mimo jiné z těchto důvodů: Zabavila-li ve dnech převratu 29. a 30. října 1918 zásilku sýra místní hospodářská rada z příkazu a za souhlasu pražského Národního výboru, nastal tím pro dráhu podle Šu 83 žel. dopr. ř. případ vyšší moci, osvobozující ji od ručení, ježto v době převratu utvořené instituce Národního výboru a jeho místních výkonných orgánů, jakým byla i zmíněná místní hospodářská rada, vykonávaly skutečně vládní moc a byly také jedinou autoritou, na které udržení pořádku a vedení správy záviselo. Nemohla se proto ani dráha vzepřítí rozkazu Národního výboru a jeho místního výkonného orgánu a vydala zásilku jen pod nátlakem rozkazu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Nesprávné právní posouzení věci dle Šu 503 čís. 4 c. ř. s. žalující strana spatřuje a) v tom, že prý soud si neuvědomil, že škoda vznikla žalující firmě ne již pouhým zabavením sýra, nýbrž jeho rozprodejem hluboko pod nákupní cenou. Tato výtku však jest neoprávněna, neboť odvolací soud výslovně uvedl ve svém rozsudku, že Národní výbor nařídil, vydati sýr železničnímu konsumu a rozprodati jej konsumem, že se tak skutečně stalo a že dráha vydala zásilku jen pod nátlakem rozkazu, b) v domněle nesprávném výkladu pojmu vyšší moci, pokud se

týče v mínění soudu odvolacího, že správa železniční musila sýr vydati. V tomto směru přisvědčiti jest mínění soudu stolice druhé, že nastal případ vyšší moci dle Šu 84 žel. dopr. ř., neboť v době, o niž jde, totiž dne 28. října 1918 a v následujících po něm dnech Národní výbor byl, jak výslovně uvedeno jest v prvním odstavci zákona ze dne 28. října 1918, čís. 11 sb. z. a n., vykonavatelem státní svrchovanosti v republice Československé a rozsudek soudu odvolacího obsahuje skutkové zjištění, že místní hospodářská rada byla místním výkonným orgánem Národního výboru, z čehož následuje, že správa železniční byla bez výhrady povinna, podrobiti se rozkazu Národního výboru a místní hospodářské rady a podle rozkazu tohoto vydati sýr železničnímu konsumu za účelem jeho rozprodeje.

Čís. 2427.

Obchod, jež dlužno posuzovati dle předpisů o hře a sázce, jest zde i tehdy, když úmysl, směřující pouze k docílení kursovního zisku, byl sice jen na straně komitenta, komisionáři byl však znám.

(Rozh. ze dne 27. března 1923, Rv I 1093/22.)

Žalovaný provozoval prostřednictvím žalující bankovní filiálky bursovní obchody tím, že kupoval a prodával cenné papíry, hlavně akcie. Žaloba o zaplacení zůstatku z účtu byla o b ě m a n i ž š í m i s o u d y zamítnuta, o d v o l a c í m s o u d e m z t ě c h t o d ů v o d ů: Za diferenční obchod pokládala nauka i praxe původně jen dodávací smlouvu nebo smlouvu kupní s pozdějším dnem splnění, při níž úmysl stran nesměroval ku skutečnému dodání zboží nebo cenných papírů, nýbrž pouze ku placení rozdílu mezi cenou smlouvenou a cenou tržní nebo bursovní pozdějšího určitého dne (dne lhutního), kde tedy právo a povinnost k skutečnému splnění byly smlouvou přímo vyloučeny. Taková úmluva může se státi buď výslovně nebo mlčky, konkludentními činy, když z okolností vychází, že dle úmluvy stran nemá býti reálně plněno, nýbrž jen rozdíl cen zaplacen. Během doby rozšiřovala judikatura vždy více obor konkludentních jednání, z nichž dalo se usuzovati na zmíněný úmysl stran, a připouštěla vždy větší měrou námitku komitenta vůči komisionáři, že při smlouvě nešlo o skutečné plnění, nýbrž jen o diferenci, a to i tehdy, když úmysl i jen jedné strany směřoval ku zaplacení rozdílu cen, druhá strana však úmysl ten znala, pokud se týče dle okolností znáti musila. Vývoj ten dospěl tam, že za diferenční obchody pokládají se v podstatě vůbec spekulativní obchody soukromníka, jež sahají dále, než může převzetím nebo dodávkou zboží nebo cenných papírů splniti. Je proto i takové obchody posuzovati, jelikož obchodní zákon nemá o nich zvláštních ustanovení, dle předpisů § 1270 a násl. obč. zák. o hře a sázce. Úmyslem a účelem těchto zákonných ustanovení je; zabrániti ztrátám, jež mohou snadno vzniknouti z lákavé a svůdné hry na dluh. Obchody směřující nikoli ke skutečnému nabytí nebo prodeji cenných papírů, nýbrž jen k docílení kursovního zisku, je pokládati nejen za spekulativní obchod, nýbrž přímo za hru. Klesání a stoupání kursu neřídí se